

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/14826 din 05.09.2024

La nr.04-07/2477 din 30.08.2024

Ministerul Mediului

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (număr unic 684/MM/2024).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 3 (trei) file.

Director

Digitally signed by Pînzari Alexandr
Date: 2024.09.05 14:56:26 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova
MOLDOVA EUROPEANĂ

Alexandr PÎNZARI

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9966 din 04.09.2024

la proiectul de lege privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea daunelor aduse mediului (număr unic 684/MM/2024)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Mediului, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pentru consultare publică pe pagina web oficială a Ministerului Mediului, precum și pe portalul guvernamental www.particip.gov.md, fiind asigurat accesul părților interesate la proiect pentru a putea prezenta/expedia recomandări asupra acestuia.

De asemenea, autorul a asigurat informarea publicului referitor la inițierea elaborării prezentului proiect de decizie. În consecință, se constată respectarea etapei esențiale a procesului de asigurare a transparenței procesului de elaborare a deciziilor statuată la art.8 lit.a) din Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Prin urmare, având în vedere că proiectul a fost plasat pe paginile web indicate supra, precum și apreciind termenele pentru consultări publice, transparența în procesul decizional a fost asigurată

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative: *“Obiectivul proiectului de act normativ este instituirea unui cadru juridic de reglementare a răspunderii de mediu, bazată pe principiul „poluatorul plătește” în scopul prevenirii și reparării daunelor aduse mediului.”*

Autorul a precizat că, *“Luând în considerație importanța realizării angajamentelor asumate de către Republica Moldova în cadrul Tratatului Comunității Energetice și realizării „Cererii Motivate” aferente cazului „ECS-12/23” privind nerespectarea obligației de armonizare a cadrului normativ național cu prevederile Directivei 2004/35/CE privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului, aprobarea proiectului de lege este prioritară.”*

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune aprobarea legii privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea daunelor aduse mediului, fiind instituit un cadru normativ de reglementare a răspunderii de mediu, bazată pe principiul „poluatorul plătește” în scopul prevenirii și reparării daunelor aduse mediului. Proiectul stabilește procedurile și modalitățile de reglementare a răspunderii de mediu, având ca scop prevenirea și repararea daunei aduse mediului.

Prin urmare, se constată că scopul declarat de către autor în nota informativă corespunde scopului real al proiectului.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public în ceea ce privește perfecționarea legislației referitoare la răspunderea de mediu și stabilirea unui nou mecanism pentru tragerea la răspundere a poluatorului (reconstrucția mediului), în vederea schimbării calității mediului pe componente și diminuării pierderilor din ecosistem.

Potrivit autorului: *“Proiectul de Lege privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea daunelor aduse mediului presupune următoarele beneficii pentru mediu:- reducerea efectelor negative asupra mediului în ansamblu; atenuarea procesului schimbărilor climatice prin reducerea utilizării resurselor naturale, faptce va crește calitatea altor factori de mediu; minimizarea impactului unor activități cu efecte negative asupra mediului înconjurător și, prin urmare, vor fi reduse cheltuielile bugetului de stat pentru înlăturarea consecințelor, daunelor aduse mediului; minimizarea impactului asupra sănătății populației prin garantarea drepturilor omului la un mediu sănătos și echilibrat; reducerea pierderii ireversibile a biodiversității și habitatelor naturale.”*

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota de fundamentare care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ;
- c) obiectivele urmărite și soluțiile propuse;
- d) analiza impactului de reglementare;
- e) compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE;
- f) avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ;
- h) modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent;
- i) măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ."

Argumentele invocate de autor în nota informativă justifică necesitatea elaborării proiectului, fiind întrunite cerințele art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Totodată, în nota informativă, autorul a descris impacturile corespunzătoare obiectului de reglementare a proiectului de hotărâre de Guvern supus expertizei anticorupție, și anume impactul asupra sectorului public, impactul financiar și argumentarea costurilor estimative, impactul asupra sectorului privat, impactul social, impactul asupra mediului și impactul intervenției statului.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină „d) analiza impactului de reglementare”.

Potrivit notei informative: *“Implementarea prevederilor proiectului de lege va necesita alocarea de mijloace financiare suplimentare din bugetul de stat.*

Astfel, pot fi necesare surse financiare pentru acoperirea costurilor măsurilor de prevenire sau de reparare, care se alocă autorităților competente prin hotărâre de Guvern, din fondul de intervenție pentru finanțarea acțiunilor de situații excepționale, în vederea prevenirii efectelor amenințărilor iminente cu o daună și înlăturării efectelor produse de dauna adusă mediului.

Aceste costuri ar putea fi suportate, în cazul când operatorul care a cauzat dauna nu poate fi identificat, sau nu a întreprins măsurile de prevenire, iar îndeplinirea măsurilor de prevenire sau de reparare stabilite se realizează de către autoritățile competente (Inspectoratul pentru Protecția Mediului și Agenția de Mediu).

Aceste costuri pot include: costurile pentru investigarea daunei cauzate mediului; evaluarea daunei și a măsurilor de reparare; încheierea contractelor cu persoane fizice sau juridice pentru îndeplinirea măsurilor de prevenire și de reparare; cooperarea cu alte instituții; monitorizare și raportare; cooperare cu țările vecine pe situația de daună cauzată mediului.”

1.5.3. Efectuarea analizei impactului de reglementare.

Conform art.30 lit.d) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota de fundamentare trebuie să conțină "d) analiza impactului de reglementare".

Potrivit pct.4 subpct.4.3. din anexa nr.1 la Lege, *„În funcție de obiectul de reglementare al proiectului actului normativ se descriu impacturile corespunzătoare, directe și indirecte, pe termen lung și scurt, ca schimbări față de situația fără adoptarea actului normativ propus, și se formulează concluzii. [...] Se descrie impactul asupra sectorului privat, după grupuri relevante, precum genuri de activități economice, mărimea afacerii, amplasamentul regional și alte caracteristici, sau se explică motivul de ce nu a fost analizat acest impact.*

Se indică costurile de conformare, inclusiv cele administrative, impacturile asupra IMM-urilor, prin care se determină pe cât de disproporționat ar putea fi afectate diferite tipuri de IMM-uri, inclusiv în comparație cu întreprinderile mari, impacturile asupra concurenței, alte impacturi relevante."

Conform art.13 al Legii nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, „(1) Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului, precum și corespunderea actului scopurilor politicii de reglementare și principiilor prezentei legi. (2) Actul de analiză a impactului de reglementare este parte integrantă a notei informative a proiectului de act normativ." Metodologia de analiză a impactului de reglementare a fost aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.574/2024.

Potrivit autorului: *"Reieșind din faptul că repararea daunei aduse mediului prin reconstrucția ecologică, este rezultatul unei activități fie a persoanei fizice fie a persoanei juridice, proiectul de Lege privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea daunelor aduse mediului este unul cu impact asupra mediului de afaceri. [...] Proiectul de lege va conduce la îndeplinirea obiectivului dezvoltării durabile prin conștientizarea operatorilor asupra necesității luării măsurilor de protecție a mediului. În caz contrar, aceștia vor suporta costurile măsurilor de prevenire sau de reparare în funcție de cât va fi calculat prejudiciul adus mediului."*

Prin urmare, proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare în conformitate cu legislația. Autorul a prezentat în AIR beneficiile anticipate ale proiectului, estimarea consecințelor și evaluarea costurilor necesare pentru implementare, precum și impactul proiectului asupra sectorului privat.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]".

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul conține reglementări privind activitatea Inspectoratului pentru Protecția Mediului, Agenției de Mediu, autorități competente pentru constatarea daunei aduse mediului și pentru stabilirea și luarea măsurilor de prevenire/reparare.

La fel, proiect stabilește atribuția Ministerului Mediului privind cooperarea transfrontalieră și informarea statului afectat privind constatarea daunei aduse mediului pe teritoriul său.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Mediului și are drept scop instituirea unui cadru juridic de reglementare a răspunderii de mediu, bazată pe principiul „poluatorul plătește” în scopul prevenirii și reparării daunelor aduse mediului. În acest sens, proiectul transpune prevederile Directivei 2004/35/CE privind răspunderea pentru mediul înconjurător în legătură cu prevenirea și repararea daunelor aduse mediului.

Prin proiect se propune aprobarea legii privind răspunderea de mediu cu referire la prevenirea și repararea daunelor aduse mediului, fiind instituit un cadru normativ de reglementare a răspunderii de mediu, bazată pe principiul „poluatorul plătește” în scopul prevenirii și reparării daunelor aduse mediului. Proiectul stabilește procedurile și modalitățile de reglementare a răspunderii de mediu, având ca scop prevenirea și repararea daunei aduse mediului.

Proiectul promovează interesul public în ceea ce privește perfecționarea legislației referitoare la răspunderea de mediu și stabilirea unui nou mecanism pentru tragerea la răspundere a poluatorului (reconstrucția mediului), în vederea schimbării calității mediului pe componente și diminuării pierderilor din ecosistem.

La fel, proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare în conformitate cu legislația. Autorul a prezentat în AIR beneficiile anticipate ale proiectului, estimarea consecințelor și evaluarea costurilor necesare pentru implementare, precum și impactul proiectului asupra sectorului privat.

04.09.2024

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Xenia VAMEȘ, Inspector principal

Digitally signed by Vameș Xenia
Date: 2024.09.05 07:23:26 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

MOLDOVA EUROPEANĂ

